

بررسی میانگین سن منارک در میان دانش آموزان مدارس راهنمایی و متوسطه در شهر شیراز در سال ۱۳۷۳

نویسندگان: زهرا زارعیان - متخصص زنان و زایمان - استادیار دانشکده علوم پزشکی جهرم
صدیقه دهباشی - متخصص زنان و زایمان - استادیار بخش زنان و زایمان دانشگاه علوم پزشکی شیراز

چکیده :

سنی که در آن اولین سیکل قاعدگی رخ می دهد سن منارک^۱ نام دارد که در همه دختران یکسان نیست و از ۸ تا ۱۸ سالگی متغیر است . هدف از این مطالعه تعیین میانگین سن منارک در جامعه ایرانی بوده است .

این مطالعه در سال ۱۳۷۳ در شهر شیراز ۲۰۷۴ دانش آموز ۱۲-۲۲ سال و ۷۹۵ نفر از مادران آنها صورت گرفته است .

متوسط سن منارک در دختران $13/05 \pm 1/25$ سالگی و در مادران آنها $11/57 \pm 13/49$ سالگی بوده است. همچنین معلوم شد که بین وضعیت تحصیلی والدین و سن منارک ارتباط معنی داری وجود دارد، در صورتیکه ارتباطی بین سن شروع قاعدگی و نژادها شغل ، سیده و غیر سیده بودن و زندگی در مناطق مختلف مسکونی شهر بدست نیامد.

همچنین معلوم شد که فراوانی شروع سیکل ماهانه در فصل تابستان بیشترین مقدار و در پائیز کمترین مقدار را داشته است

میانگین سن منارک در این مطالعه مشابه نتایج مطالعات انجام شده در نیجریه ، گینه و هنداست ولی از کشورهای مثل هنگ کنگ و باسک بیشتر و از اتیوپی کمتر است که می تواند به علت اختلاف وضعیت تغذیه ، محیط اجتماعی، آب و هوا و نژاد باشد.

از طرفی کاهش سن منارک در نسل حاضر نسبت به نسل قبل از آن می تواند ناشی از بهبود وضعیت بهداشت و سلامت عمومی جامعه و تغذیه باشد.

افزایش فراوانی شروع سیکل ماهانه در تابستان و کاهش آن در پائیز اثر فاکتور آب و هوا را نشان می دهد که همانند نتایج سایر مطالعاتی است که در این زمینه انجام شده است .

واژگان کلیدی : منارک - وضعیت تحصیلی - شغل - نژاد

مقدمه :

بررسی های اندکی در این رابطه شده است و لزوم تحقیقات گسترده در این زمینه احساس می شد بنابراین در این تحقیق ما بر آن شدیم که سن منارک و فاکتورهای موثر بر آن را در میان دانش آموزان دوره راهنمایی و دبیرستان در شهر شیراز به عنوان نمونه ای از جامعه ایرانی بررسی کنیم .

مهمترین اتفاق در بلوغ دختران نوجوان شروع قاعدگی^۲ است و اختلالات آن می تواند در تشخیص زودرس اختلالات بلوغ کمک کند فاکتورهای مختلفی بر روی سن منارک اثر دارد که شامل : وراثت، منطقه زندگی (شهری یا روستایی) ، میزان در آمد والدین (وضعیت اقتصادی- اجتماعی) ، میزان تحصیلات والدین، رژیم غذایی ، منطقه جغرافیایی، وضعیت آب و هوایی، نژاد، قد و وزن و حتی تعداد بچه ها در خانواده است تا کنون در جامعه کشور ایران

روش مطالعه :

این مطالعه توصیفی - مقطعی و در دیماه و بهمن ماه سال ۱۳۷۳ انجام

شد. که در آن ۲۰۷۴ دانش آموز درمقاطع راهنمایی و دبیرستان (حدود ده مدرسه) از نواحی چهارگانه آموزش و پرورش بصورت تصادفی انتخاب شد پرسشنامه هایی که حاوی ده متغیر بوده و شامل سوالاتی پیرامون سن منارک در دانش آموزان و مادرانشان و وضعیت اقتصادی و اجتماعی آنان بود در اختیار دانش آموزان قرار گرفت. پرسشنامه ها همراه با توضیح دقیق در مورد سوالات به دانش آموزان داده شد تا در منزل با دقت کافی و کمک گیری از والدین خویش بطور صحیح آن را کامل کرده و سپس روز بعد به مسئولین مدارس تحویل دهند تمام نتایج استخراج شد، و به منظور تجزیه و تحلیل آماری داده ها از تستهای آماری تی تست و آزمون کای اسکوار استفاده شد.

1- Menarcheal age
2-menarche

نتایج :

در این مطالعه ۲۰۷۴ دانش آموز بین سنین ۹-۲۲ سال همراه با ۷۹۵ نفر از مادرانشان که سنین بین ۶۹-۲۴ سال داشتند بررسی شدند متوسط سن شروع منارک در این مطالعه در فرزندان $13/05 \pm 1/25$ سال و در مادرانشان $13/49 \pm 1/57$ سال محاسبه شد (جدول ۱)

که با مقایسه ایی که بین میانگین سن منارک دانش آموزان و مادرانشان با استفاده از تی تست صورت گرفت، کاهش معنی دار سن منارک در دانش آموزان نسبت به مادران معلوم شد ($p=0/01$)

در این بررسی بین شغل پدر و میانگین سن منارک دختران رابطه معنی داری بدست نیامد در حالیکه بین شغل مادر و میانگین سن منارک دختران رابطه معنی دار بدست آمد. ($p=0/04$) بطوریکه سن منارک در دانش آموزان با مادران کارمند از همه کمتر و در گروه دانش آموزان با مادران کارگر از همه بالاتر بود (جدول ۲)

در این مطالعه معلوم شد که بین تحصیلات والدین و سن منارک رابطه معنی دار وجود دارد و هر چه تحصیلات والدین بیشتر باشد سن منارک دخترانشان کمتر است. ($p=0/003$) (جدول ۳ و ۴).

جدول (۱): میانگین سن منارک در دانش آموزان و مادران آنها در مدارس شهر شیراز

میانگین سن منارک	میانگین سن	تعداد	
۱۳/۰۵	۱۶/۰۵	۱۹۷۹	دانش آموزان
۱۳/۴۹	۳۹/۶۴	۷۹۵	مادر دانش آموز

p=0.01

جدول (۲): میانگین سن منارک در دانش آموزان مورد مطالعه برحسب شغل مادران آنها در مدارس شهر شیراز

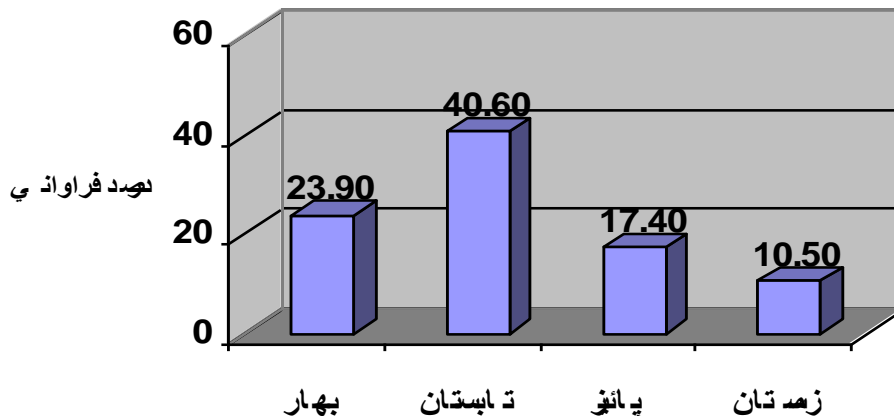
شغل مادر	تعداد (درصد)	میانگین سن منارک	انحراف استاندارد
خانه دار	۱۸۷۸ (۹۰/۲)	۱۳/۰۶	۱/۲۵
آزاد	۲۸ (۱/۳)	۱۲/۵۸	۱/۹
کارگر	۳۸ (۱/۸)	۱۳/۵۲	۴ / ۰۱

جدول (۴): میانگین سن منارک در دانش آموزان مورد مطالعه برحسب میزان تحصیلات مادران آنها در مدارس شهر شیراز

میزان تحصیلات	تعداد (درصد)	میانگین سن منارک	انحراف استاندارد
بیسواد	۲۳۱ (۱۲/۷)	۱۳/۱۸	۱/۲۱
ابتدایی	۷۷۱ (۴۲/۵)	۱۳/۱	۱/۲۵
راهنمایی و دبیرستانی	۵۵۲ (۳۰/۴)	۱۳/۰۲	۱/۱۸
دیپلم و فوق دیپلم	۲۴۴ (۱۳/۵)	۱۲/۶۷	۱/۳۶
لیسانس به بالا	۱۵ (۰/۸)	۱/۲۶	۱/۶۲

($p=0.0001$) بررسی رابطه بین وقوع اولین سیکل ماهانه و فصلهای مختلف سال نشان داد که شروع منارک بیشتر در فصل تابستان و از همه کمتر در فصل زمستان رخ داده است. (شکل ۱)

نمودار شماره ۱: فراوانی نسبی شروع اولین سیکل ماهانه در دانش آموزان دختر شهر شیراز برحسب فصل

در
منا
بیا
سید
کنند
دار

از مطالعه محدود ما در شهر شیراز باشد از طرفی سکونت نژادهای مختلف در یک محیط مشترک و پیروی از عادات و رسوم همسان می تواند منجر به ایجاد شرایط یکسان در تمامی افراد بشود. در این مطالعه فراوانی نسبی شروع سیکل ماهانه در فصل تابستان بیشترین مقدار و در فصل پائیز کمترین مقدار را داشته است که با نتایج بدست آمده در سایر مطالعات مشابه است و نشان دهنده اثر فاکتور آب و هوا بر سن منارک می باشد (۱)

References:

- 1-Sogbanmu MD , Aregbesdo YA. Monarcheal age in Nigerian girls and its relationship to their height, weight and menstrual profile In: Int.J gyneco –obstet 16:1979:339-340.
- 2-Adadevuh TK,Chobbs A,Elkins TE. Monarcheal age in Ghanaian school In: General . obstet 1989,30:63-68.
- 3-Sharma k. Age at menarche in Northwest Indian females and a review of Indian data. In: Ann – Hum.Bilo 1990 17(2):159-62.
- 4-Yen PKSL. Secular trend of monarcheal age in southern Chinese girls In: Morphol – Anthropol.1992:79(1)21-4
- 5-Hile A ,Roth N. Menarcheal age in GONDER. north western Ethiopia In: East American medical journal , 1984:61 (1):63 – 72
- 6-Cagas ,Riley. Age of menarche in girls in a westsouth central community . In: American – child 1970:120:303-308
- 7-Ellis WB .age of puberty in the tropic. In: British Medical Journal .1950:14:85-89

از قسمتها نیز اختلاف واضحی را نشان می دهد. در این مطالعه میانگین $13/05 \pm 1/25$ سال بدست آمده مشابه میانگین سن منارک در کشورهای نیجریه (۱) گینه (۲) و هند (۳) است ولی از کشورهای مثل هنگ کنگ (۱) باسک (۴) بیشتر و از اتیوپی (۵) کمتر می باشد که این اختلاف، آب و هوا و نژاد باشد. در این مطالعه ماکاهش معنی داری را در سن منارک فرزندان نسبت به مادران شاهد بودیم که همانند نتایج بدست آمده در سایر مطالعات مشابه در این زمینه است. (۵ و ۶ و ۷) این کاهش می تواند ناشی از بهبود وضعیت بهداشت و سلامت عمومی جامعه و تغذیه و امکانات مادی و رفاهی در نسل کنونی باشد در مطالعات انجام شده در سایر کشورها ارتباط واضحی بین شغل والدین و سن منارک بدست آمده است. در این کشورها شغل پدر بر اساس میزان درآمد سالیانه خانوار و براساس تقسیم بندی استاندارد Registrar British General Classification صورت گرفته است که در نتیجه بطور دقیق و صحیح می تواند طبقه اجتماعی - اقتصادی خانواده را مشخص کند در حالیکه ما در این مطالعه نمی توانستیم این طبقه بندی را بطور دقیق انجام دهیم چون : اولاً : میزان درآمد خانواده در شغلها مختلف کاملاً مشخص نیست. ثانیاً: خانواده ها و فرزندان آنها در زمینه پاسخ به این پرسش (که میزان درآمد سالیانه خانوار چقدر است؟) همکاری لازم را نداشتند. بنابراین شاید استفاده از میزان تحصیلات والدین بالاتر باشد، میزان آگاهی و رشد عقلی آنها بیشتر و در نتیجه میزان رسیدگی آنها به فرزندان بیشتر و بالطبع وضعیت تغذیه ای بهتری خواهند داشت. (۵ و ۶ و ۷ و ۸ و ۹) از طرف دیگر خانواده های تحصیل کرده فرزندان کمتری دارند و هرچه تعداد فرزندان کمتر باشد وضعیت بهداشت و تغذیه بهتر بوده در نهایت کاهش سن منارک دیده می شود (۶ و ۱۰) در این بررسی ارتباط معنی داری بین میانگین سن منارک و نژادهای مختلف مشاهده نشد که این میتواند ناشی

10-Roberts DF, Danskin MJ, Chinns.
Menarcheal age in northumber land . In:
Actapadiatr.scand 1975:64:845-852

11-YALSIK . The seasonal rhythm of
menarche . Department of Anthropology and
genetic.1960 :75-86

8-Khan., Schroeder. Age at Menarche and
nutritional supplementantion.In:J-nutr.1995
125 :15905-10965.

9-Ogunniyi DF, Makine SO. Biosocial factors
effecting Menarche in a Mixed Nigerian
population. In: Cent -Afr -J-
Med:1992:38(2):77-81

**The average age of menarche among high school and midcal school
students in shiraz in 1373.**

Zahra Zareian .MD
Sedikea Dehbashi .MD

Abstract:

Introduction:

The age in which the first menstrual cycle starts , is called menarcheal age . it should be considered that the menarcheal age is between 8 to 18 y/o. The average age of menarche is the subject matter for these research . In addition , various influential factors and their effects on menarcheal age such as socio – economic factors or , in the other word the working situation of parents and their educational status , location of habitant and race groups have been studied.

Method :

This research was done among the high school and middle school students in shiraz in 1373 . 2508 students between the age of 12 to 22 years old and 795 students mothers have been studied.

Results :

The average age of menarche among the girls was 13.05 ± 1.25 y/o , and among the students mothers was 13.49 ± 1.57 y/o.

With the respect to the comparison that has been done between these two age groups (the students and their mothers .) by $p=0.01$, the subject was indicated that the menarcheal age was decreased in present generation.

Conclusion:

Furthermore , there was a significant relationship between the educational status of parents and the age of menarche, so that the least menarcheal age was shown among the children with high parental education. However , there was no relationship between the age of menarche with respect to race , different parents jobs , sayed and non – sayed (the descendent of profit Mohammedan Pubs) and different residential placed in the city .

It was observed that the most frequency of menarche was in summer and the least was in autumn.

The final results of these studies were the same with the other studies in other countries conversation

Key words : Menarch, race , Economical , Educational situation